

16.05.2018

Ärende/39

§ 136

Den av ledamoten Emma Kari väckta motionen om rådgivningsbyråernas deltagande i att förbättra barnens läsförmåga

HEL 2017-013030 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige betraktade den av ledamoten Emma Kari väckta motionen som slutbehandlad.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Marja-Liisa Rautanen, stadssekreterare, telefon: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtuutettu Emma Karin aloite

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Emma Kari och 33 andra ledamöter föreslår i sin motion att rådgivningsbyråerna ska delta i att förbättra barnens läsförmåga till exempel enligt modellen i projektet Läs för barnet.

Enligt 30 kap. 11 § 2 mom. i förvaltningsstadgan ska stadsstyrelsen förelägga fullmäktige en motion som undertecknats av minst 15 ledamöter.

Stadsstyrelsen hänvisar till de utlåtanden som kommit in och konstaterar att barnens utvecklingsfaser följs upp på rådgivningsbyrån och de diskuteras proaktivt med föräldrarna på alla hälsokontroller. Under graviditetstiden stöder rådgivningsbyråerna familjerna till föräldraskapet genom att dela ut information om föreställningarnas betydelse, skötseln av barnet, amningen, hur livet är med en baby och om rutinernas betydelse. Vårdnadshavarens egen användning av sitt modersmål understöds. När barnet är fött ger rådgivningsbyråerna stöd med växelverkan och handledning i frågor som gäller utvecklingen av språket och talet

16.05.2018

hos barnet på varje besök enligt åldern och behovet. Barnets språkutveckling utvärderas och vid behov styrs barnet till en bedömning hos en talterapeut och eventuell terapi. Som stöd för mångkulturell tal- och språkutveckling används i rådgivningen bl.a. materialet Ota koppi som har producerats tillsammans med småbarnspedagogiken, www.otakoppi-ohjelma.fi.

Språk- och talutvecklingen hos barn främjas i Helsingfors planmässigt som samarbete mellan olika förvaltningar. Materialet som har utvecklats i projektet Läs för barnet finns i olika språkversioner. Meningen är att materialet ska presenteras för vårdnadshavarna på rådgivningsbyråen med hjälp av webbsidorna Familjestöd på hälsokontroller för barn i sex månaders och fyra års ålder. Kunderna får materialet med sig hem också i pappersform. Avsikten inom småbarnspedagogiken är att presentera materialet för föräldrarna till exempel i samband för småbarnspedagogiska diskussionen för treåriga barn. Meningen är att uppmuntra biblioteken att bjuda till exempel Helsingforsbarn i ett års ålder med sina vårdnadshavare till biblioteket för att kunna bekanta sig med ramsor och läsning som främjar språk- och talutvecklingen hos spädbarn och barn i lekåldern.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Marja-Liisa Rautanen, stadssekreterare, telefon: 310 36184
[marja-liisa.rautanen\(a\)hel.fi](mailto:marja-liisa.rautanen(a)hel.fi)

Bilagor

1 Valtuutettu Emma Karin aloite

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 07.05.2018 § 294

HEL 2017-013030 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Emma Karin aloitteen loppuun käsitellyksi.

16.05.2018

Ärende/39

Käsittely

07.05.2018 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:
Maria Ohisalo:

Esitämme muutosta. KORVATAAN: ”Myös paperista materiaalia voidaan asiakkaalle tulostaa tarvittaessa.” TEKSTILLÄ: ”Myös paperinen materiaali tarjotaan perheille mukaan.”

Kannattaja: Hannu Oskala

Äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan
EI-ehdotus: Maria Ohisalon vastaehdotuksen mukaisesti muutettuna.

Jaa-äännet: 4
Wille Rydman, Daniel Sazonov, Tomi Sevander, Kaarin Taipale

Ei-äännet: 4
Otso Kivekäs, Maria Ohisalo, Hannu Oskala, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 6
Paavo Arhinmäki, Jenni Pajunen, Pia Pakarinen, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Suldaan Said Ahmed

Poissa: 1
Ulla-Marja Urho

Kaupunginhallitus hyväksyi Maria Ohisalon vastaehdotuksen mukaisesti muutetun ehdotuksen äänin 4 - 4. Puheenjohtajan ääni ratkaisi päätökseksi tulleen ehdotuksen.

23.04.2018 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 30.01.2018 § 18

HEL 2017-013030 T 00 00 03

Lausunto

16.05.2018

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan esittelijän muutetun esityksen mukaisen lausunnon valtuutettu Emma Karin ja 33 muun valtuutetun valtuustoaloitteesta koskien neuvolan osallistumista lasten lukutaidon parantamiseen:

”Lapsen kielen- ja puheenkehityksen perusta on jo lapsen ja vanhempien varhaisessa vuorovaikutuksessa. Lapsen kieli ja puhe kehittyvät, kun lapsen kanssa ollaan, hänen kanssaan jutellaan, häntä kuunnellaan ja hänelle vastataan. Laulaminen, loruilu ja lukeminen tukevat tätä kehitystä vauva- ja leikki-iässä.

Neuvolassa lapsen kehityksen vaiheita seurataan ja niistä puhutaan vanhempien kanssa ennakkoiden kaikissa terveystarkastuksissa. Raskausaikana perheitä tuetaan vanhemmuuteen kasvussa jakamalla tietoa mielikuvien merkityksestä, vauvan hoidosta, imetyksestä, vauvan kanssa olemisesta ja rutiinien merkityksestä. Huoltajan oman äidinkielen käyttöä tuetaan. Lapsen synnyttyä neuvolan terveystarkastuksissa tuetaan vuorovaikutusta, ohjataan lapsen kielen ja puheen kehittymisen asioissa jokaisella tapaamiskerralla iän ja tarpeen mukaisesti. Lapsen kielenkehitystä arvioidaan, ja tarvittaessa lapsi ohjataan puheterapeutin arvioon ja mahdolliseen terapiaan. Monikulttuurisen kielen- ja puheoppimisen tukena käytetään ohjauksessa mm. varhaiskasvatuksen kanssa yhdessä tuotettua Ota koppi -materiaalia, joka löytyy sähköisenä www.otakoppi-ohjelma.fi.

Helsingin syntyvien ikäluokka on tällä hetkellä noin 7000 lasta/vuosi. Neuvolatyössä on asiakaspalautteiden perusteella siirrytty yhä enenevässä määrin sähköisiin materiaaleihin, jotka tallennetaan Perheentuki-sivustolle osoitteeseen www.hel.fi/perheentuki, josta asiakkaat pääsevät lukemaan niitä sähköisesti ja tarpeen tullen myös tulostamaan.

Sosiaali- ja terveyslautakunta pitää hyvänä Lue lapselle -hankkeessa tuotettua materiaalia. Materiaalin eri kieliversiot auttavat helsinkiläisiä perheitä lapsen kielen- ja puheenkehityksen tukemisessa, osoittamalla lukemisen monimuotoisen merkityksen lapsen koko elämänaikaisessa kehityksessä.

Lasten kielen- ja puheenkehitystä tuetaan Helsingissä monihallintokuntaisesti ja suunnitelmallisesti yhteisenä työnä. Lue lapselle -hankkeessa tuotettu materiaali tullaan jatkossa esittelemään huoltajille neuvolassa 6 kuukauden ja 4 vuoden terveystarkastuksissa Perheentuki-sivuilta, mutta myös paperista materiaalia voidaan tulostaa tarvittaessa asiakkaalle. Jokaisen neuvolaterveydenhoitajan huoneeseen laitetaan Luku-mitta seisoen mitattavan pituusmitan yhteyteen. Tämä vahvistaa myös muilla terveystarkastuskäynneillä lukemaan kannustamista. Varhaiskasvatuksessa huoltajille tullaan esittelemään materiaalia lapsen var-

16.05.2018

Ärende/39

haiskasvatuskeskustelun yhteydessä esimerkiksi 3 vuoden iässä. Lisäksi ehdotetaan, että Helsingin kaupunginkirjastot kutsuvat esimerkiksi kaikki 1 vuoden ikäiset helsinkiläiset lapset huoltajineen kirjastoon tutustumaan loruihin ja lukemiseen, ja jakavat esitteitä tai näyttävät niitä huoltajille Perheentuki-sivustolta.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Neuvolajärjestelmän kautta tavoitetaan kaikki perheet varhaisesta vaiheesta lähtien, myös heikoimmassa asemassa olevat lapset. Kun neuvolapalveluissa jaetaan tietoa jo varhaisessa vaiheessa ääneen lukemisen tärkeydestä ja sen merkityksestä esimerkiksi lapsen koulumene-
stykselle, vanhempien ymmärrys asiasta lisääntyy. Lapsen lukutaito pääsee kehittymään, jos vanhemmat innostuvat lukemaan lapselleen ääneen."

Käsittely

30.01.2018 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Esittelijä Juha Jolkkonen muutti esitystään siten, että lausunnon viimeisen kappaleen ennen terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointia toisen virkkeen loppuun tehtiin seuraava lisäys: "...mutta myös paperista materiaalia voidaan tulostaa tarvittaessa asiakkaalle."

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Monica Lindberg, neuvola- ja perhetyön päällikkö, puhelin: 310 58352
monica.lindberg(a)hel.fi
Sari Nieminen, toiminnansuunnittelija, puhelin: 310 23161
sari.nieminen(a)hel.fi

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 23.01.2018 § 12

HEL 2017-013030 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi seuraavan lausunnon kaupunginhallitukselle valtuutettu Emma Karin ym. neuvoloiden osallistumisesta lasten lukutaidon parantamiseen koskevasta valtuustoaloitteesta:

Pohja lukemisharrastukselle ja lukutaidolle luodaan varhaislapsuudessa. Vanhempien merkitys lukutaidon kehittymiselle on ratkaisevin ennen kuin lapsi itse osaa lukea. Lapsen sanavarasto kasvaa ja monipuolistuu, kun lapselle luetaan. Lukemisella on myös myönteinen vaikutus

koulumyönteisyyteen ja -menestykseen. Pienten lasten vanhempien innostaminen lukea lapselleen ääneen ja valistaminen lukemisen tärkeydestä ovat tehokasta varhaista tukea.

Varhaiskasvatuksen tehtävä on vahvistaa lasten kielellisten taitojen ja valmiuksien sekä kielellisten identiteettien kehittymistä. Varhaiskasvatuksessa käytetään rikkaita ja vaihtelevia tekstejä. Lasten kanssa tutustutaan monipuolisesti lastenkirjallisuuteen.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta pitää hyvänä Lue lapselle -hankkeessa toteutettua mallia ja materiaaleja. Pilottikunnissa Lukukeskuksen tuottamaa lukumittaa ja faktaesitettä on jaettu neuvoloissa kaikille yhden ikäluokan lapsille mm. syntyville vauvoille, puolivuotiaiden ryhmäneuvolassa ja 4-vuotisneuvolan laajassa tarkastuksessa. Faktaesitteitä on painettu myös ruotsiksi, englanniksi, viroksi, venäjäksi, arabiaksi, soraniksi, somaliaksi ja espanjaksi. Materiaalin avulla vanhempia voidaan valistaa lukemisen tärkeydestä. Lapselle lukeminen edistää lapsen kielellistä kehittymistä ja liittyy lapsen hyvään kasvuun.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta kannattaa ajatusta, että Helsingin neuvoloissa luodaan yhden ikäluokan lapsille yhtenäiset toimintamallit lukutaidon parantamiseksi yhdessä varhaiskasvatuksen-, neuvolan- ja kirjastohenkilökunnan kanssa. Lue lapselle -mallia on hyvä hyödyntää mm. valmiiden, useammille kielille käännetyn materiaalin takia.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Pasi Brandt, varhaiskasvatuksen asiantuntija, puhelin: 310 42527
pasi.brandt(a)hel.fi